

॥ पाराडबजी ताको पुस्तक हो ॥

प्रीतिगोशायनमः पीडबाउचुः प्रहादनारुपरश
रपुंडरीक व्यासां वीर्यशुक्रशौनकाभीष्मकाद्याः हृक्का
गदीर्जनवसिष्ठविभाषणाद्या एतान्हं परमभागवता
नमामि १ लोमहर्षणा उवाच धर्मे विवर्द्धतियुधिष्ठि
कीर्तनेन पापं प्रणम्यति ह कोदर कीर्तनेन शत्रुं
विनश्यति धनं जय कीर्तनेन माडी सुतौ कथयतां
नमवंति रोगाः ॥ २ ॥ ब्रह्मोवाच ॥ ये मानवा विगत

तम परा परजा नारायणं सुरगुरुं सततं स्मरंति ॥
आतेन तेन हत किं लिख्यते तनास्ते मातुः पयो धार
संन पुनः पिवंति ॥ ३ ॥ इन्द्र उवाच ॥ नारायणो
नाम नरो नराणां प्रसिद्धः चौरकथितः पूथिव्याम्
॥ अनेक जन्मा र्जित पाप सञ्चये हरत्यशेषं स्म
तमात्र एव ॥ ४ ॥ जुधिष्ठिर उवाच ॥ मेघस्या मपी
त कौशेयवासं श्रीवत्सां कौस्तुभोद्भासितां गमा

पां
२

पुराणोपेतं पंडुरी का यताक्षं विष्णुं बन्धे सर्वलोके कन्या
यस्य ॥ ५ ॥ भीमसेन उवाच ॥ जलो घसग्ना स च राचरा
धरा विषागा कोट्या विल्व विश्व सूर्तिना ॥ समुद्र
तायेन वराह रूपिणा समे स्वयं भूमे गवा प्रसीदतु
॥ ६ ॥ अर्जुन उवाच ॥ अचिंत्य स व्यक्तमनंत
स व्ययं विभुं प्रभुवा वित विश्व भावनम् ॥ वैलो
विस्तार विचार कारकं हरे प्रपन्नो स्मि गतिं

गतिं महात्मनाम् ॥ ७ ॥ नकुल उवाच ॥ यदि गमनमं
रस्तात्कर्म पाशानुबंधाद्यदि च कुलविहीने जाय
ते पक्षिकीटे ॥ कृमिशतमपि गत्वा जायते चान्तरा
त्तामसमभवतु हृदि स्या केशव भक्ति रेकाः ॥ ८ ॥ सह
देव उवाच ॥ तस्य यज्ञवराहस्य विष्णोः रतुल तेज
सः ॥ प्रणामं येऽपि कुर्वन्ति तेषामपि नमो नमः ॥ ९ ॥
कुन्त्युवाच ॥ स्वकर्मफलनिर्दिष्टं यां यां यो निवृ

पांगी.
३

जाम्यहम् ॥ तस्यां तस्यां हृषीकेशत्वयि भक्तिर्दृढास्तु
मे ॥ १० ॥ पांशुवाच ॥ रुद्धैरता रुद्धमनुस्मरंति रा
त्रौ च रुद्धन पुनरुत्थिता ये ॥ ते भिन्नते हा प्रविशति
रुद्धन हवि र्यथा मंत्रं हतं हुताशौ ॥ ११ ॥ द्रौपद्युवा
च ॥ कीटेषु पक्षिषु सरीसृपेषु रक्षः पिराच मनुजे
प्रपियन्त तत्र ॥ दैवान् लोयन्त तथा धिमध्येत तत्र
स्थिता त्वं परिपासि विश्वम् ॥ १२ ॥ जातस्य मे भ

वतु केशव त्वत्प्रसादा त्वय्ये भक्तिरचला व्यभिचारिणी च ॥ १३ ॥ सुभ
द्रोवाच ॥ एकोपि रुद्धस्त्यक्त प्रणा मोदशाश्वमेधावभूथेन तुल्य
॥ दशाश्वमेधी पुनरिति जन्मः रुद्धमप्रणामी न पुनर्भवाय ॥ १४ ॥
अभिमन्यु रुवाच ॥ गोविन्द गोविन्द हरे मुरारे गोविन्द गोविन्द मु
कुन्द रुद्धः ॥ गोविन्द गोविन्द मुकुन्द रुद्धेन रथांगपाशो गोविन्द
गोविन्द मां त्यजेथा ॥ १५ ॥ धृष्टद्युम्न उवाच ॥ श्रीराम नारायण वासु
देव गोविन्द वैकुण्ठ मुकुन्द रुद्धः ॥ श्रीकेशवानंत नृसिंह वि

हो मां वाहि संसार भुजंग दृष्टम् ॥ १५ ॥ सात्यकि उवाच ॥ अप्रमे
यहो विहो कृष्ण दामोदरा चतुः ॥ गोविन्दानन्द सर्वेश वासुदेव
नमोस्तुते ॥ १६ ॥ उद्धव उवाच ॥ वासुदेवं परित्यज्य योन्य देवमुपा
सते ॥ तेषां तो जाह्नवी तीरे कूपं खनति दुर्मतिः ॥ १७ ॥ धौम्य उवाच ॥
अपां समीपे शयनासनस्थ दिवा च रात्रौ च पथादि गच्छता ॥ यद्य
स्ति किंचित्सु कृतं कृतं मया जनादनस्तेन कृतं न तु ष्यते ॥ १८ ॥
संजय उवाच ॥ आर्ता विषस्ता शिथिला श्रभीता घोरेषु वा प्रादि

पुवर्तमानाः ॥ संकीर्तनारायणशब्दमात्रं विमुक्तदुःखा सुखिनो भ
वन्तु ॥ १९ ॥ अकूर उवाच ॥ अहमस्मि नारायणदासदासदासस्य
सस्य च दासदासः ॥ अनभ्यश्यो जगतो नाराणां तस्माद्दहं धन्यत
रोहमस्मि ॥ २० ॥ विदुर उवाच ॥ वासुदेवस्य ये भक्त्या शांता तद्भुत
मानसाः ॥ तेषां दासस्य दासे हं भवे जन्मनि जन्मनि ॥ २१ ॥
भीष्म उवाच ॥ विपरीतेषु कालेषु परिक्षीरो पुबंधुषु ॥ वाहिमां
रूपया कृष्णशरणागतं वत्सलः ॥ २२ ॥ दोरा उवाच ॥ येये

हताश्वक्रधरेण दैत्यास्त्रैः लोकनाथेन जनार्द्धनेन ॥ ते ते गताः
 विष्णुपुरी प्रयाताः क्रोधोऽपि देवस्य क्रोधा तुल्यः ॥ २३ ॥ कृपा
 कार्य उवाच ॥ मञ्जन्मनः फलमिदं मधुकैटभाय मत्प्रार्थनी
 यमदनुग्रह एष एव ॥ त्वद्भृत्यभृत्यपरिचारकभृत्यभृत्यभृ
 त्स्यभृत्य इति मां स्मर लोकनाथः ॥ २४ ॥ अश्वत्थामो वाच
 ॥ गोविन्द केशव जनार्द्धन वासुदेव विश्वेश विश्वसंघुस्त
 दन विश्वरूप ॥ श्रीपद्मनाभपुरुषोत्तमपुरुकराक्षनारा

यगाद्युतन्तसिंहनमोनमस्ते ॥ २५ ॥ कर्ण उवाच ॥ नान्य वदामि
 नशृणोमि न चिंतयामि नान्य स्मरामि न भजामि न श्रयामि ॥ भ
 त्तात्त्वदीयं चरणां वुजमादरेण श्रीश्रीनिवासपुरुषोत्तम देहि दा
 स्पम् ॥ २६ ॥ धृतराष्ट्र उवाच ॥ नमोनमः कारुण्यं वामनाय न
 रायणायामितविक्रमाय ॥ श्रीशार्ङ्गचक्रासिगजाधराय नमो
 तु तस्मै पुरुषोत्तमाय ॥ २७ ॥ गाधार्युवाच ॥ त्वमेव माता च पि
 ता त्वमेव त्वमेव बंधुश्च सखा त्वमेव ॥ त्वमेव विद्या दुर्विरा

पांडव
६

त्वमेव त्वमेव सर्वं मम देव देव ॥ २८ ॥ दुपद उवाच ॥ यज्ञेशाच्युत
गोविन्द नमो चारु माधवानन्द केशव ॥ कृष्णविष्णो हृषीकेश
वासुदेव नमो स्तुते ॥ २९ ॥ जयदुष्य उवाच ॥ नमः कृष्णाय देवा
य अस्मरानन्तशक्तये ॥ योगीश्वराय योगाहता महेशर रोगतः
॥ ३० ॥ विकर्ण उवाच ॥ कृष्णाय वासुदेवाय देवकीनन्दनाय
वा ॥ नन्द गोपकुमाराय गोविन्दाय नमोनमः ॥ ३१ ॥ सोमदत्त
उवाच ॥ नमः परमकल्याणनमस्ते विश्वभावन ॥ वासुदेवाय

शान्ताय यदूनोपतये नमः ॥ ३२ ॥ विराट उवाच ॥ नमो अस्मराय दे
वाय गोवास्मराहिताय च ॥ जगद्धिताय कृष्णाय गोविन्दाय न
मोनमः ॥ ३३ ॥ शहस्य उवाच ॥ अतसीपुष्पसंकाशपीतवाससमच्यु
तम् ॥ येनमस्यति गोविन्दं न तेषां विद्यते भयम् ॥ ३४ ॥ बलभ
दु उवाच ॥ कृष्ण कृष्ण कृपातु त्वमगतिर्नागतिर्भवा ॥ संसा
रार्णवमग्नानां प्रसीद पुरुषोत्तम ॥ ३५ ॥ श्रीकृष्ण उवाच ॥ कृ
ष्ण कृष्णेति कृष्णेति यो मां स्मरति नित्यम् ॥ जलं भित्वा

यथा पद्मं नर कादुद्धराम्यहम् ॥ ३६ ॥ सत्पुत्रवी मिमन्नुजाः स्व
 यमूर्ध्वाहुर्यो मां मुकुन्द नर सिंह जना दनेति ॥ जीवै जपत्य
 नुदिनं सरगारगो वा पाषाणा कोष्ठ सदृशाय ददाम्यभीष्ट
 म् ॥ ३७ ॥ इश्वर उवाच ॥ शकन्नाशयरो तुष्का पुमान्कल्पश
 त्रयम् ॥ गंगादि सर्व तीर्थेषु स्नातो भवति पूतकः ॥ ३८ ॥ अक
 उवाच ॥ तत्रैव गंगयमुना च तत्र गोदा वरी सिंधु सरस्वती च ॥
 सर्वाणि तीर्था निवसन्ती तत्र यत्राच्युतो दारकथा प्रसंगः ॥ ३९ ॥

यम उवाच ॥ नरके पश्यमाने तु यमेन परिभाषितम् ॥ किं त्वयाना विने
 देवः केशवः केश नारानः ॥ ४० ॥ नाश्वर उवाच ॥ जन्मान्तरसहस्रेषु त
 पो ध्यान समाधिना ॥ नाराणां क्षीणा पापानां हृदये भक्तिः प्रजायते ॥ ४१ ॥
 पूहा उवाच ॥ नाथ योनि सहस्रेषु येषु येषु ब्रजाम्यहम् ॥ तेषु ते द्व
 चला भक्तिरच्युतास्तु सदा त्वयि ॥ ४२ ॥ किष्वा मित्र उवाच ॥ किं तस्य
 दानैः किं तीर्थैः किं तपोभिः किमध्वरैः ॥ योनि त्पं ध्यायते देवं नारा
 यणामनं न्यधी ॥ ४३ ॥ यमदग्नि रुवाच ॥ नित्योत्सव सदा ते

पाराव पांनि त्व श्रीनित्यमंगलम् ॥ देवां हृदि स्थो भगवां मंगलाय नो
हरिः ॥ ४५ ॥ भारद्वाज उवाच ॥ लाभस्तेषां जयस्तेषां कृतस्तेषां पराजयः
॥ येषां मिन्दुवा स्यामो हृदयस्थो जनाद्देवः ॥ ४६ ॥ गौतम उवाच ॥ गो
कोटिदानं गृहसोपुकाशी प्रयागं गोदक कल्पवासि ॥ यज्ञायुतं मेरु
सुवर्णदानं गोविन्दे नाम स्मरणं तुल्यम् ॥ ४७ ॥ अंगिरा उवाच ॥ गो
विन्देति सदा स्नानं गोविन्देति सदा जपः ॥ गोविन्देति सदा ध्यानं सदा
गोविन्दकीर्तनम् ॥ ४८ ॥ अक्षरं परमं ब्रह्म गोविन्देति विरक्षरम् ॥ त-

स्मादुच्चरितं येन ब्रह्मभूयाय कल्पते ॥ ४९ ॥ वादरायणि उवाच ॥
अच्युतः कल्पे हृदो सावनन्त कामधेनवः ॥ विन्तामणिश्च गोवि
न्दो हरेर्नाम विचिंतयेत् ॥ ५० ॥ हविर्वाच ॥ जयतु जयतु देवो देव
की नन्दनो यं जयतु जयतु रुद्रो हृदि वरा प्रदीपः ॥ जयतु जयतु मे
घश्यामलको मलंगो जयतु जयतु पृथ्वी भारणा सो मुकुन्दः ॥ ५१ ॥ पि
पलायन उवाच ॥ श्रीमन्तु सिंहविभवे गरुडध्वजाय तोपत्रयोपरा
मनाय बभौषधाय ॥ रुद्राय हृदि कजलाग्निभुजं गणेश

वपापयहरयेगुरवेनमस्ते ॥ ५२ ॥ हविर्होत्र उवाच ॥ रुद्धमस्वदीयप
 दपंकजपन्तरांतं अद्यैवमेविशतुमानच राजहंसः ॥ प्राणा प्रयाणात्
 मयेकफवादपितैकंठावरोधनविंधोस्मरणाकुतस्ते ॥ ५३ ॥ विदुर उ
 वाच ॥ होनामैव नामैव नामैव ममजीवनम् ॥ कलौनास्तेवनास्तेवना
 स्तेवगतिरन्यथा ॥ ५४ ॥ वसिष्ठ उवाच ॥ रुद्धेतिमंगलनामयस्पवाचा
 प्रवर्तते ॥ भस्मीभवंतु तस्याशुमहापातककोटयः ॥ ५५ ॥ अरुंधत्युवा
 च ॥ रुद्धनायवासुदेवायहरयेपरमात्मने ॥ प्राणतत्केशनाशाय गोविन्दा

यनमोनमः ॥ ५६ ॥ कश्यप उवाच ॥ रुद्धानुस्मरणादेवपाप
 संघट्टपंजरम् ॥ शतधाभेदमाप्नोति गिरिविजयतोहता ॥ ५७ ॥ रु
 द्यो धन उवाच ॥ जानामिधर्मनच मेप्रवृत्तिर्जानाम्यधर्मनच
 मेनिवृत्तिः ॥ केनापिदेवेन हृदि स्थितेन यथानियुक्तो स्मित
 थाकरोमि ॥ ५८ ॥ यत्र स्वगुरादोषेणाक्षयतां सधुस्तदनः ॥ अ
 हमेवमहं हंतुममदोषेनदीयते ॥ ५९ ॥ भृगुरुवाच ॥ नामैतव
 गोविन्दनामतत्त्वशताधिकम् ॥ ददात्युच्चारणां मुक्तिं भवानहं

पौ
१०

गयो गतः॥ ६०॥ लोमश उवाच॥ नमामि नारायण पादपंकजं क
रमि नारायण पूजनं सदा॥ वदामि नारायण नाम निर्मलं स्मरामि
नारायण तत्त्व निमलम्॥ ६१॥ शेष उवाच॥ न भूमेः पर्वताभां च
नेव भारो वनस्पतेः॥ विदुः भक्तिविहीनस्तत्सु भारः सदा समः॥
॥ ६२॥ चित्तमुकुन्दो वदने मुकुन्दो नेत्रमुकुन्दोऽश्रवणमुकुन्दः॥
येषां सदा सर्वगती मुकुन्दस्ते मानवाः किन्तु मुकुन्दतुल्यम्॥ ६३॥
शौनक उवाच॥ स्मृतं शकल कल्याणं भजनं तत्र जायते॥ ६४॥

गार्ग्य उवाच॥ नारायणोतिमं शोस्ति वागस्ति वशवर्तिनी॥ तथापि
नरकं घोरे पततीति तददुतम्॥ ६५॥ दाल्भ्य उवाच॥ किंतु स्य
बहुभिर्मित्रैर्भक्तिर्यस्य जनादनेमै॥ नमो नारायणायेति मं
त्रः सर्वार्थसाधकः॥ ६६॥ वैशंपायन उवाच॥ यत्र योगेश्वरः
कृष्णो यत्र पार्थो धनुर्धरः॥ तत्र श्रीविजयो भूतिश्रुवान्तीति
मतिर्मम॥ ६७॥ अंगिरा उवाच॥ हरिहरतिपापानि दुष्टचित्त
रपि स्मृतः॥ अनिष्टं वापि संपश्येदहमेव हि पावकः॥ ६८॥

पौ
११

पराशर उवाच ॥ शक दुश्चरिते येन हरिरित्यक्षरद्वयम् ॥ वद्धः
परिकरस्तेन मोक्षाय गमनं प्रति ॥ ६९ ॥ पौनः स्तुतु उवाच ॥
हेजिह्वरससारदेः सर्वदा मधुरप्रिये ॥ नारायणपीयूषं पी
बजिह्वरनिरंतरम् ॥ ७० ॥ व्यास उवाच ॥ सत्यं सत्यं पुनः सत्यं
तुजमुत्थाय चोच्यते ॥ न वेदाच्च परं शास्त्रं न देवः केवावात्प
रं ॥ ७१ ॥ धन्वतरि रुवाच ॥ अच्युतानन्द गोविन्द नामोन्नतारण
भरवजान् ॥ नश्यति सकलारोगाः सत्यं सत्यं वदाम्यहम् ॥ ७२ ॥

मार्कण्डेय उवाच ॥ साहानिस्तं महाद्दिदं साचाहज उ मूकता
॥ यन्मुहूर्तक्षणावापि वासुदेवं न चिंतयेत् ॥ ७३ ॥ अगस्त्य उवा
च ॥ निमिषं निमिषाद्वा प्राणिना विष्णुचिंतनम् ॥ ७४ ॥
मनसा कर्मणा वाचा ये स्मरन्ति जनार्दनम् ॥ तत्र तत्र कुरुक्षेत्रे
प्रयागं नैमिषं वनम् ॥ ७५ ॥ शुक उवाच ॥ आत्मोक्त्य सर्वशा
स्त्राणि विचार्यैव पुनः पुनः ॥ इदमेकं समुत्पन्नं ध्येयो नाराय
णः सदा ॥ ७६ ॥ महादेव उवाच ॥ शरीरे जर्जरी भूतेषां धिग्र

पं.
१२

स्ते कले वरे म् ॥ औषधी जाहू की तोयं वैद्यो नारायणो हरिः
॥ ७७ ॥ शौनके उवाच ॥ भोजनाद्वा दने चित्ता हृथा कुर्वी वेष्ट
वा ॥ यो सो विअं भरो देवः स भक्तान् किमु पेक्षते ॥ ७८ ॥ स
बं दुस्मादयो देवाः ऋषयश्च तपोधनाः ॥ कीर्तयंतु सुरभ्रं
सुदेवं नारायणं विभुम् ॥ ७९ ॥ सनत्कुमार उवाच ॥ यस्य
हस्ते गदा चक्रं गरुडो यस्य बाहनं मृ ॥ शरवचक्रं गदा पद्मः स
पवित्रं प्रसीदतु ॥ ८० ॥ इदं पवित्रं मायुष्यं पुराणं पापघ्नं

पंडुवगीता
१३

शास्त्रं नमः ॥ यः पठेत्प्रातुरुत्थाय वेष्टनं स्तोत्रं मुनिसमं
॥ ८१ ॥ सर्वपापविनिर्मुक्तो विद्वत्सायुज्यमाप्नुयात् ॥ ध
मार्थका समो सार्थं पंडुवैः परिकीर्तनम् ॥ ८२ ॥ ॥
इति पारुडवगीता स्तोत्रं संपूर्णम् ॥ ॥ श्रीमाधवद्विजे
न निरुचितं ॥ ॥ इति संवत् १९२२ साल मिति माघ शु
दी ८ रोज ४ अम सस्तु ॥ ॥ ॥ ॥ ॥

आशा भद्र काथि

1.767

ASHA ARCHIVES